

מסורת הש"ס

רש"י

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

ר"ן

כג.

עין משפט
גר מצודה

(6) כל זה למה כה"ל
בספיקו פ"ט ט"ו א' אין
לון מקומו ו"ל למן קודם
כיון שחל היה קצרה ל"א
והוא מלשון רבנן וכו',
(7) ע"י חוס' ר"ב פד.
ד"ה וכושי"א (8) למן פד.
(9) ברב"ט ט' קדושין מה"ה
(10) ע"י שור ל"ף כ"א.
(11) נדרים ד' (12) נדרים
(13) ט' (14) ע"י ש"ן ל"ף
(15) (16) (17) (18) (19)
(20) נדרים ד'

הגהות הב"ח

(א) משנה יאמר כל נדר
כל"ל והשת"ל נמחק:

מוסף רש"י

אין פוחחין לו כבוד.
נדר ש"ל היה בעולם
כשעת נדרו עדין ומתדין
לנ"א נשים לאחר שגדר
(לשון ט"ו)

ואילו היה מתחרט על עיקר הנדר יאבד שזר מעימותו שהתענה אם היה מזהב על הראשונות לפיכך לא היה מתחרט: וז"ל קילעך.
לניקט ביתך וכדאמרינן אקילענא דבי ריש גלותא: פסח פיסחא לנפשיה. לא שמייר רב כחורה לעלמו דהא ק"ל (ומנה י) לא יתל דבריו הוא אינו
מיחל אלא שאלה פתח שהיה יכול להיות יותר זו: כל שהיא פסארה לעושיה. שהיא מזד ענמה משוכחת עד שהיא תפארת לאדם העושה
אותה ותפארת לו מן האדם שהכל מקלסין אותו זה. והא רמח רב נחמן כלומר לא נדרתי על דעת שיכעוס רב נחמן שלא תהא דרך ישרה
שאכעיס אותו וכי האי גוונא לא

והוא מצטערי רבנן משימשא לטולא ומטולא
לשימשא (6) (ל"א אדעתא דהכי אין כמה
זמנין והוא מצטערי רבנן משימשא לטולא
ומטולא לשימשא) אמר ליה בבגית בריה
דאבא שאול בן בגייתא מי נדרת אדעתא
דמצערי רבנן מטולא לשימשא ומשימשא
לטולא אמר לא ושרייה ר' ישמעאל בר ר'
יוסי הוה ליה נדרא למישרא אתא לקמייהו
דרבנן אמרו ליה נדרת אדעתא דהכי אמר
לרו אין נדרתא אדעתא דהכי אמר לרו אין
כמה זמנין כיון דחזא ההוא קצרא דמצטערי
רבנן מחייה באוכלא דקצרי אמר אדעתא
דמחי לי קצרא לא נדרי ושרייה לנפשיה
א"ל רב אחא מרייתא לרבינא האי גולד הוא
דלא מסיק אדעתיה דמחי ליה קצרא ותנינא
א"ל אין פותחין לו בגולד א"ל יהאי לאו גולד
הוא דשכיחי אפיקורי דמצערי רבנן דרביתו
דאביי הוה לה ההיא ברתא הוא אמר
לקריבאי היא אמרה לקריבא אמר לה תיחסרא הנאתי עלך אי עברת
אדעתאי ומינסבת לה לקריבך אזלת ועברת על דעתיה ואינסבא לקריבא
אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה הוה ידעת דעברת על דעתך ומנסבא
לה לקריבא מי אדרתה אמר לא ושרייה רב יוסף ומי שרי כי האי גוונא אין
והתניא מעשה באדם אחד שהדיר את אשתו מלעלות לרגל ועברה על
דעתו ועלתה לרגל ובא לפני רבי יוסי אמר לו ואילו היית יודע שעוברת
על דעתך ועולה לרגל כלום הדרתה אמר לו לא והתירו רבי יוסי: מתני' ר"א
בן יעקב אומר אף הרוצה להדיר את חבירו שיאכל אצלו יאמר (6) לו כל
נדר שאני עתיד לידור הוא בטל ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר: ג' וכיון
דאמר כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל לא שמע ליה ולא אתי בהדיה

חטורי
יעקב (7) נדרי זרוחין הו והא התם פיו ולבו שרין שרואה שיאכל עמו חטורי ואפי' הכי אמרינן נדרי זרוחין הו ושרו ממילא י"ל דלא
דמי דלילו התם הענין מוכיח ממוכו שאינו אלא זרוח שאין נאכילת חטורי אלא קפידא כל כך שבטיל זה ידירו מנכסיו בדוקא אבל
כהאי עובדא דכתיבה דאביי דאיכא קפידא טפי לאביי כי מנסבא לה דכתיבה לקריבא ודאי איכא למימר דדוקא הדירה ולא
לורח בעלתא ומשי' פשיטא לן דלרין פתח ואין הנדר בטל מאליו אדרבה מתמיהין הכי שרינן ליה כהאי פתחא: והיתר נדרים
ביחיד מומחה או בשלשה הדיוטות במקום שאין מומחה וכדאמרינן כהדיא דכנורות דפרק כל פסולי המוקדשין (דף ט'): אמר רבי
חייה בר אבין אמר רב עמרם שלשה ממירין את הבכור במקום שאין מומחה שלשה ממירין את הנדר במקום שאין חכם ואמרינן התם
שלשה ממירין את הנדר במקום שאין חכם לאפקום יהודה דאמר דהתם נדרים שלשה והוא שיהא אחד מהם חכם במקום שאין
חכם חכם כגון מאן אמר רב נחמן כגון אגא פירוש האי אחד מהן חכם דבעי ר' יהודה כלומר שיהא אחד משלשתן חכם כגון מאן
ליהו אמר רב נחמן כגון אגא כלומר דבעי רבי יהודה שיהא אחד מהם גמיר וסביר כגון אגא דגמירנא וסבירנא ואמרינן מו התם
ר' יהודה אומר אחד מהן חכם מכלל דהנך כל דהו אמר רבינא דמסברי להו וסברי כלומר חד מינייהו בעינן שיהא גמיר וסביר אבל
מרי אע"ג דלא גמירי כיון דכי מסברי להו סברי ומשמע ודאי דהכס דשרי יחידי לרי יהודה דוקא בסמוך דאי בגמיר וסביר בלחוד
כרב נחמן כגו א"כ הכי צעי בתלמא שיהא חד מינייהו גמיר וסביר והא מאן דגמיר וסביר בלחודיה שרי נדרא ומה לו להטריף עם
השנים ומאי קאמר אחד מהן חכם במקום שאין חכם דאי בגמיר וסביר כגו בכל מקום שהוא הכי יש צו חכם אלא ודאי ה"ק אחד
מהן חכם דהיינו גמיר וסביר במקום שאין חכם דהיינו סמוך דכי אחייה לסמוך לחודיה שרי נדרא. וכיון דלרי יהודה צעי סמוך ביחדי
לרבנן נמי דמדרכי יהודה נשמע לרבנן דבהאי לא פליגי והכי נמי משמע לן בסוף פ' נערה המאורסה (לקמן ע"ה): דאמרינן מועדי ה' לריבין
מומחה פרשת נדרים אין לרין מומחה אלא אפי' צ"ד הדיוטות והא פרשת נדרים ראשי המעוות כתיב' אמר רב חסדא ואיתימא ר' יוחנן ביחוד
מומחה ומשמע דחיד מומחה דפרשת נדרים דומיא דמומחה דמועדי ה' מה התם בעיא סמוך ה"ג בעיא סמוך זהו דעת הרמב"ן ז"ל. אבל הרמב"ם
ז"ל כתב בפ' ו' מהל' שבעות וה' (ה) דהכס מוכהק מחיר את הנדרים דלא בעיא סמוך משמע דמפרש הרב ז"ל דהא דאמרי' התם במקום שאין
חכם לאו סיומא דלמלא דר' יהודה היא אלא אדרגנן קאי דאמרי שלשה ממירין את הנדר במקום שאין חכם דאלמא חכם לחודיה מחיר ומדדרינן
ענין אמר מר במקום שאין חכם כגון מאן כלומר כגון מאן ממיר ביחדי ואמר רב נחמן כגון אגא כלומר דגמיר וסביר אלמא כל היכא דגמיר
וסביר איכו לחודיה שרי נדרא וצ"ע שאינו סמוך וכבר כתבתי זה בפ"ק (דף ט'): ד"ה ושמאל) ועוד אכתוב בזה בפרק נערה (לקמן ע"ה): כס"ד. ושלשה
הדיוטות דשרו נדרא כד מסברי להו וסברי כגו דק"ל כרבנן דלא צעו שיהא אחד מהן חכם ומיהו צעינן דכי מסברי להו לבסוד דג'
לרבנן כשנים לרבי יהודה. ומסתברא דהא דאמרינן שלשה ממירין את הנדר במקום שאין חכם דמשמע הא במקום שיש חכם אין ממירין
משום כבודו של חכם הוא דאיתמר ולכתלה הוא דלא אבל דיעבד אשמיה ליה נדרא: פסקא אף הרואה להדיר את חבירו. שאוסר
כל נכסיו על חבירו אם אינו אוכל עמו יאמר כל נדר שאני עתיד לידור. מפרש בגמרא: ג' כיון דאמר כל נדר דני לא שעת ליה
ולא אפי' לנביא למיכל כהדיה. לפי שכבר יודע המומחה שאין נדר חל עליו שכבר בטלו המומח. ונדון הוא דהוה מצי לשנוי דאמר מדיר כהשאי
כדי שלא ישמע המודר אלא דאכתי לא אחיא ליה מתניתין שפיר דכיון דקתי אף הרואה משמע דהא נמי משום נדרי זרוחין מותר ולאו משום מנאי
שהמנה וא"כ מאי אף ועוד דאי צבי האי גוונא עסקינן הכי מני ובלבד שיהא זכור (בשעת נדרו) פשיטא שהוא זכור שהרי בשעת הנדר הוא מתנה:

הכי

יב א מיי פ"ו מהל'
שבעות הלכה יב
פסח לארין רמח טושיע
י"ד טימן רמח טפיק צי:
ב ע"י מ"י שם כהשנות
ובכ"מ:
י"ג ג טושיע שם טפיק י:
י"ד ד מ"י פ"ב מהלכות
נדרים הל"ד פסח
לארין רמח טושיע י"ד
טימן רמח טפיק א:

פירוש הרא"ש

קצרא. והכנס נדרים
ומקלן כדאמרי' בטול
פתח (כ"ק קט"ו) קצרה
שמה וקצרה שקל ליה:
אין פוחחין בגולה.
דמחחר שאינו מצי דלא
מסיק אדעתיה שארע דבר
זה לא הוה מרטה לעקור
הנדר מעיקרו: שבדי
אפיקורי דמצערי רבנן.
מלשני ח"ח אחרים כי
האי עובדא: ופי' שרי.
הדין לעשות פתח מתוך
הנדר ולא לפתוח במקום
אחר: ועלית א"ר. שהיו
מתקלסין לשמח הדירה
ואף השנים היו נוסגין
מניה לטוב שמה ולרואה
בכבודו של מורא: א"א
שפך י"ה ו"א א"א
בדריה. כיון שירע שנטל
נדר:

מסורת הש"ס

(א) לקמן סג' (ב) ג"ז ס"ס
גיטין ע"ג (ד) (ו) ר"י ר"ש
מנחות ס"ג (ח) וי"ט כ"ב ז'
ד"ה ח"ו (ז) לקמן ס"ה
(ט) וי"ט סג' ע"ג
(י) וי"ט ס"ה

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלא לאו רבנן
שקם מיהא פליגי: (ב) ס"ב
ר' מאיר אמר אסור
עד שיהי: (ג) ר"ש
ד"ה ויחזיקו ויחזיקו אף
זו נדר יול להמיר
נדר בעצמו שיכול למיר:
(ד) ב"ר ד"ה ל"ג ו"ו
אמר א"ר כהן אמר מפי
כבודי זה אמר מפי
כבודי ד"כ"ע:

גליון הש"ס

גמ' א"ר רבי אליעזר בן
יעקב זירוחין הווי קשה לו
לחלל מירי במעמד נדריו
עין כ"ד ל"ג דף ק"ה ע"א
ו"ט:

פירוש הרא"ש

אם אין אתה בא ונושא
לכבודי וכו' דרך כבוד הוא
שקבל מתנה לכבודי ולא
לעצמו: שלא ע"ש הרב.
וז"ל נדר שקבל אש"ס
שכל פתח ופתח עוקר
נדר מעיקרו ואש"ס
נדר שקבל לחכם אי
נדר מתנה עמי: וזו
בבב"א ל"ג ט"ז תנתי:
שם ד"א"י לאו כ"ב
א"א וז"ל ש"ס ט"ז נדר
המתיר לנדר איסור:
ד"ה ויחזיקו ויחזיקו אף
זו נדר יול להמיר נדר
בעצמו ששקבל מתנה
הוא הנה מתנה הכרה:
לאו כ"ב א"א וי"ט ס"ה
הנה הכרה מתנה וי"ט
מתנה מתנה מוכיח: וי"ט
הוא ד"ה ויחזיקו ויחזיקו
המתיר נדר שקבל מתנה
שמתנה לנדרו וי"ט
אין נדר זה ע"ל דלמתי
ו"ל המתיר לנדר מירי
מנכסין אם לא חילל אלא
כי יול להמיר נדר בעצמו
אחרת והוא חסד יתר
לאו כ"ב זה האיש וכו':
לא הדר זירוחין אלא
נדר נמוך נחמתי שיהי:
כ"א ו"א א"ר ב"ר
חזק ל"ה למשט פלגי
דשמי הכה כ"ד יתר
שמי הכה כ"ד יתר
רנן משום ד"ל לאו
כלל אלא כ"ו:
ב"ר א"ר וי"ט ס"ה
ק"י אלא פליגי והלכת
טויה:

רש"י

הרי זה יכול. המודר להחיר נדרו בעצמו שלא ע"פ חכם שיכול
לומר לו המודר כלום אמרת ליתן לבני כך וכך אלא נשכיל כבודי:
וזה כבודי. יותר שלא אקבל שאני לך וכך הוה הנדר: מני אי
רבי אליעזר בן יעקב. אע"ג דלא
נדרתי זירוחין הוה: אלא לאו רבנן
היא. דכבדי דלא הוי נדרי זירוחין
וס"מ פליגי: לעולם רבי אליעזר בן
יעקב היא. הא ממתי: ומודה ר'
אליעזר בן יעקב כה"ל נדרה הו'
ולא זירוחין דודאי משום נדר ממש
ק"ל דלמר ליה לאו כלל אלא כו':
ומכ"ל אף זה. נדר יול להמיר (א)
שיכול לומר לו הריני ממזיק לך
טובה כאלו התקבלתי ממך לפיכך
איוני נדר: אי ר"א בן יעקב נדרי
זירוחין סו'. שמדור ומדירו כדי שיתן
לו כך וכך אע"ג דלא אמר התקבלתי
הי כעל נדרי זירוחין הווי: אלא
לאו רבנן היא. דכבדי דלא הווי
נדר זירוחין אלא פליגי: לעולם
ר"א בן יעקב היא. הא ממתי:
ומודה. דהאי לא הוה נדרי זירוחין
אלא נדר ממש ולהכי אז אמר
התקבלתי לא הווי נדר: משום דלמר
ליה לאו מלכא כו': מני אי ר"א בן
יעקב נדרי זירוחין הווי. המדיר מכרו
שיאכל עמו ואפי' לא חלה מותר:
אלא לאו רבנן היא. ופליגי דלא
הווי נדרי זירוחין: לעולם ר"א בן
יעקב היא. ומודה דלאו נדרי זירוחין
הווי: מי סברה דאדריה מומנא.
דהיינו נדרי זירוחין: לא ומונא הוא
דאדריה למונא דלמר ליה מומנא
לי כדודא אמר ליה אין נדר זה
קבל עליך ונדר וחלה הוא. המומנא
הא לא חלה הוה נדר גמור: יסר
על כן. על אותו שאמר נכשנה אמר
ע"ן בן יעקב האומר לחבירו קונם
שאני נכשנה על כן: וסלם הקפיד
כנגדו. אף על גב שפירש לו
הכל ואע"פ שהקפיד כנגדו אף
אלו נדרי זירוחין ומותר: ולא
הוודו לו חכמים. שיהא נדרי זירוחין:

אם אי אתה מתארח אצלי ותאכל עמי פת חמה ותשתה עמי כוס חמין והלה
הקפיד כנגדו האף אלו נדרי זירוחין ולא הוודו לו חכמים לאו

לא אנטרין וכי האי הוא יכול לומר כן אבל אין הנשים סמוכים על שולחן אביהם היו אפסא דלהרוחה דידהו קמטוין וכל שאמרו הם
הרינו כאלו התקבלנו המירו הנדר ואילו אמר האב כן אין נדבריו כלום. וכמו הרשב"א ז"ל דדוקא בקיום מעשה שייך למימר הריני כאלו
התקבלתי דכיון שאפי' היה מקבל ממנו היה יכול להחזיר לו אף מעבדיו יכול לומר הריני כאלו התקבלתי והחזרתיו דאפסו מטרחתא
למה לי אכל נבטול מעשה כגון שאמר נכסי אסורין עליך אם חלך למקום פלוני לא שייך למימר הכי לומר לו הרי הוא כאלו לא
הלכת שא"ל. ואיכא מאן דפליג שאפילו נבעני זה יכול לומר כן שאותו תנאי עצמו לא אמרו מתחלה אלא להשלים רצונו שהיה רוצה שלא
ילך ונכשני כיון שאינו חושש אם ילך אם לא ילך כבר נשלו רצונו: מי סברה דאדריה מומנא למונא ומונא אדריה למונא. כלומר
לאו כד"ד שהמונא הדיר למונא דאי הכי אפי' בלא אונס שרי נדרי זירוחין הווי אלא ומונא אדריה למונא כלומר לנקשת המוזמן נדר
המונא ד"ל לא מומנא לי לא תומיני לנסודתך א"ל אין כלומר כן אומיך נדר זה עליו כלומר אסור נכסין או נכסי על עמך אם לא
תעשה כן ונדר המוזמן וחלה הוא וכו' הלכך טעמא דחלה הוא לאו הכי נדרא הווי דליכא למימר לזרויה איכוון שרי לא היה לך לזרו
אותו דלדרכה הוא בקש ממנו שחמינו: יסר ע"כ א"ר א"ל בן יעקב. האי דלמר יתר ע"כ משום דהכא אע"ג דשיך למימר לאו כלל
אנא שרי הוא אסור המוזמן על עצמו אם לא ילך לא ילך כבר נשלו רצונו: ומש"ה איכא למימר דדוקא נדר אפילו הכי א"ר אליעזר
בן יעקב נדרי זירוחין הווי. ולפי פי' זה חזינן השתא דמאי דחזינן לעיל דאפילו ראב"י מודה כל היכא דאיכא למימר לאו כלל אנא דמויא
בעלמא היא ולא קושטא דמלמא. ולאריך פירושא דחזינן לעיל דטעמא דלאו כלל אנא משום דמפלגינן בין מתנה מרובה למתנה מועטת
האי יתר ע"כ דלמירין הכה לאו משום דלא חיישין לעטמא דלאו כלל אנא דהא כיון דמתנה מועטת היא לא שייך למימר הכי אלא
האי יתר על כן דקאמר משום דכ"ד כיון דמייחד ואמר פת חמה וכו' על חמין דדוקא נדר ולא לזרויה בעלמא קמ"ל דאלו נדרי זירוחין
ולפי פי' זה אכתי קיימינן במאי דלמירין מעיקרא דכל היכא דאיכא למימר לאו כלל אנא דהיינו במתנה מרובה אפי' ר"א בן יעקב מודה.
דחזינן לאו כדבתייתא כלומר כדבתייתא הוא דפליגי רבנן אכל בקמייתא לא. ואיכא נכסי דגרסי ושמע מיהא פליגי רבנן עליה שמע מינה:

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

ר"ן כ"ה

קונם שאני נהנה לך. קונם מה שאני נהנה משלך: כלום אמרת
אלא מפני כבודי. שאתכבד על ידך כפני הכרות שיראו שאני
חשוב בעיניך שאתה רוצה ליתן לי מתנה וזה כבודי שאתכבד יותר
כשיראו שאתה רוצה ליתן ואני איני רוצה לקבל: ואמרין בירושלמי
דכ"ה מאיר דפליג בלודך כדביתא
דמיימין כסמון פליג גמי כה"ל
ומפרש הם כמאי פליגי דגרסינן
א"ר זעירא כה"ל חלוקים מה אן
קיימינן אם כה"ל אומר מפני כבודי
וזה אומר מפני כבודי לומר שכשאו
אומר כלום אמרת אלא מפני כבודי
מדייר חולק עליו ואומר לו לא לי אלא
לכבודי נחמתי כדי שאתכבד שקבל
מתנה ממני דכ"ה הכל אסור אם כה"ל
אומר מפני (ו) כדודא זה אמר מפני
כבודי דכ"ע לא פליגי דשרי כ"ה
קיימינן כה"ל אומר כה"ל כמי
זה אמר מפני כבודי זה אמר מפני
כבודי ורבנן אמרין כסמון כמי שזה
אומר מפני כבודי זה אמר מפני
כבודי: לא ר"א בן יעקב היא. אף
ר"א בן יעקב היא: משום דא"ל
לאו כלל אנא וכו'. והכא הוה דשיך
למימר הכי מפני שהמונא אסור על
עצמו נכסי המוזמן ומש"ה איכא למימר
דדוקא קאמר שאינו רוצה ליהנות
ממנו אלא א"כ יקבל הוא ממנו ג"כ
הנאה זו כדור א' של חמין וכו' דלאו
כלל אנא הוה אכל כמתי: הכי שייך
למימר הכי והא המוזמן אינו אסור
עליו נכסי המוזמן דלדרכה נכסיו הוה
אסור למונא אם לא יקבל ממנו גם
דמשום הנאה זו. ואחרים אומרים
דמשום דהכא עליו למתן ליה מתנה
מרובה משמע דעבד ליה אריך ניח
נפשיה דאי לא לא הוה יחידי ליה הך
מתנה הלכך שייך למימר לאו כלל
אנא אכל כמתי: לא מוכח הכי דעבד
אזינש להאכל את חבירו אלא אף על
גב דמכריה לא יחידי ליה מעיקרא
מירי: הריני כאלו הסקלתי. מפרש
בפרק מי שאלחו (גיטין דף ע"ג:) דהיינו
טעמא משום דלהרוחה דידהו איכוון
והא לא אנטרין. דדוקא כשהנכס
סמוכים על שולחן דכ"ה האי גוונא
שיך למימר דלהרוחה דידהו איכוון
שלא ינטרן להוציא משלו לזרין והא

לא אנטרין וכי האי הוא יכול לומר כן אבל אין הנשים סמוכים על שולחן אביהם היו אפסא דלהרוחה דידהו קמטוין וכל שאמרו הם
הרינו כאלו התקבלנו המירו הנדר ואילו אמר האב כן אין נדבריו כלום. וכמו הרשב"א ז"ל דדוקא בקיום מעשה שייך למימר הריני כאלו
התקבלתי דכיון שאפי' היה מקבל ממנו היה יכול להחזיר לו אף מעבדיו יכול לומר הריני כאלו התקבלתי והחזרתיו דאפסו מטרחתא
למה לי אכל נבטול מעשה כגון שאמר נכסי אסורין עליך אם חלך למקום פלוני לא שייך למימר הכי לומר לו הרי הוא כאלו לא
הלכת שא"ל. ואיכא מאן דפליג שאפילו נבעני זה יכול לומר כן שאותו תנאי עצמו לא אמרו מתחלה אלא להשלים רצונו שהיה רוצה שלא
ילך ונכשני כיון שאינו חושש אם ילך אם לא ילך כבר נשלו רצונו: מי סברה דאדריה מומנא למונא ומונא אדריה למונא. כלומר
לאו כד"ד שהמונא הדיר למונא דאי הכי אפי' בלא אונס שרי נדרי זירוחין הווי אלא ומונא אדריה למונא כלומר לנקשת המוזמן נדר
המונא ד"ל לא מומנא לי לא תומיני לנסודתך א"ל אין כלומר כן אומיך נדר זה עליו כלומר אסור נכסין או נכסי על עמך אם לא
תעשה כן ונדר המוזמן וחלה הוא וכו' הלכך טעמא דחלה הוא לאו הכי נדרא הווי דליכא למימר לזרויה איכוון שרי לא היה לך לזרו
אותו דלדרכה הוא בקש ממנו שחמינו: יסר ע"כ א"ר א"ל בן יעקב. האי דלמר יתר ע"כ משום דהכא אע"ג דשיך למימר לאו כלל
אנא שרי הוא אסור המוזמן על עצמו אם לא ילך לא ילך כבר נשלו רצונו: ומש"ה איכא למימר דדוקא נדר אפילו הכי א"ר אליעזר
בן יעקב נדרי זירוחין הווי. ולפי פי' זה חזינן השתא דמאי דחזינן לעיל דאפילו ראב"י מודה כל היכא דאיכא למימר לאו כלל אנא דמויא
בעלמא היא ולא קושטא דמלמא. ולאריך פירושא דחזינן לעיל דטעמא דלאו כלל אנא משום דמפלגינן בין מתנה מרובה למתנה מועטת
האי יתר ע"כ דלמירין הכה לאו משום דלא חיישין לעטמא דלאו כלל אנא דהא כיון דמתנה מועטת היא לא שייך למימר הכי אלא
האי יתר על כן דקאמר משום דכ"ד כיון דמייחד ואמר פת חמה וכו' על חמין דדוקא נדר ולא לזרויה בעלמא קמ"ל דאלו נדרי זירוחין
ולפי פי' זה אכתי קיימינן במאי דלמירין מעיקרא דכל היכא דאיכא למימר לאו כלל אנא דהיינו במתנה מרובה אפי' ר"א בן יעקב מודה.
דחזינן לאו כדבתייתא כלומר כדבתייתא הוא דפליגי רבנן אכל בקמייתא לא. ואיכא נכסי דגרסי ושמע מיהא פליגי רבנן עליה שמע מינה:

עין משפט
ג"ר מצוה

א"ר ב"ר מ"י פ"ה מהל'
נדרים הל' ד' סמ'
למיר רבנן טו"ט י"ד
סמון רבנן טו"ט י"ד
י"ה ג' מ"י פ"ה מהל'
נדרים הל' ד' סמ'
מהל' טו"ט י"ד
טו"ט י"ד סמון רבנ'
פ"ה י"ד
י"ה ד' טו"ט ס"ה

מוסף רש"י

זהו כבודי. שלא טעול
מתן (דקטן טו"ט). קונם
שאתה נהנה לי. קונם
מהא ע"ל כל האנא
שמתנה ממני (גיטין טו"ט).
אף זה. אם ליה הנדר
יול להמיר חללו בלא
שאלת היתר מס. ואמר
לו הריני כאלו התקבלתי
(שם) ואמר לו המדיר
הריני כאלו התקבלתי מה
שקשתי ממך (דקטן טו"ט).
מר קשישא. מי נכסי הו'
לכך חסדא וס' נכסי שייך
אלא שגבול קורין לו מר
קשישא ולפני קורין לו מר
יעקב וכוונתו ס"ה.
וחלה הוא. המדיר (דקטן
טו"ט).

חוספות

פי סברת דארייה מומנא
למונא א"ר א"ר
ארייה למונא א"ר ליה
מונא י"י א"ר ליה
אין. מירוס כן איני רוצה
למון חוסר וכו' וי"ט
למונא דור ע"ל מתנה
ממנו י"ד ונדר מירוס
נדר מומנא ואמר קונם
פירות עלי אם איני
מומן איתן ולא הווי נדרי
זירוחין משום דדוקא איכא
המונא מירוס ומומן
מפני זה ומונא למונא
משל הם שייך נדרי
זירוחין אלא אין נדרי
זירוחין למונא אלא הכי
דלדרכה המוזמן מנכסין
המונא שיעור על כן
שמתנה: יתר ע"ל כן א"ר
ר' א"ר ב"ר א"ר ע"ה
פ"ה הוה: וי"ט מ"י יתר
על כן י"ל דהיי קאמר
א"ר דשיך למיר לאו
כלל אנא והשתא א"ר שייך
לעיל דלא הווי זירוחין היכא
דשיך למיר לאו כלל אנא
לכן נראה דלמר ליה קונם
שאי אתה נהנה ממני לעולם
אם אי אתה יוכל היס'
פת מתה והשתא א"ר שייך
טעמא דלאו כלל אנא
ואשמעין דאע"ג דפי' לו
פת מתה וי"ט על חמין
דמקפיד הוה טפי וי"ט
דמחסינן לנדר אפי' שרי: